

Використання β -блокаторів у хворих з абдомінальним сепсисом

A. O. BORYSENKO, A. P. MAZUR, O. F. BUBALO, P. V. HURIN

SI “National Institute of Surgery and Transplantology by O. O. Shalimov” of NAMS of Ukraine

USE OF β -BLOCKER IN PATIENTS WITH ABDOMINAL SEPSIS

Незважаючи на останні досягнення в лікуванні сепсису, показники захворюваності та смертності залишаються дуже високими. Летальність протягом останнього десятиліття коливається в межах 25–80 %. У літературі недостатньо висвітлена ефективність використання β -блокаторів при абдомінальному сепсисі, що робить актуальним дослідження впливу цих препаратів на перебіг сепсису.

Мета роботи: вивчити ефективність використання β -блокаторів у схемі лікування абдомінального сепсису.

У дослідження включено 46 хворих (чоловіків – 40, жінок – 6, вік хворих – $(53 \pm 1,4)$ року), яких було прооперовано на органах черевної порожнини. Післяопераційний перебіг був ускладнений абдомінальним сепсисом. Всім хворим були проведені лабораторні, клінічні, інструментальні та статистичні методи дослідження. Серед супутньої патології – хронічні обструктивні захворювання легень – у 38 % хворих, артеріальна гіпертензія – у 32 % пацієнтів, ішемічна хвороба серця – у 28 % хворих, цукровий діабет – у 7 % пацієнтів, алиментарна дистрофія – у 6 % хворих.

У 16 хворих (1-ша група) доповненням до стандартної схеми лікування (антибактеріальна, інфузійна, вазопресорна терапії, санація та дренивання черевної порожнини, парентеральне та ентеральне харчування) було призначено введення β -блокатора (метопролол) у дозі (25 ± 5) мг на добу.

Хворі 2-ї групи (30 осіб) отримували комплексне лікування без використання β -блокаторів.

У хворих 1-ї групи, які отримували метопролол, було досягнуто зниження частоти серцевих скорочень (ЧСС) до цільових рівнів ≤ 90 /хв. Частота використання симпатоміметиків у хворих з абдомінальним сепсисом у цій групі була меншою. Екзогенні катехоламіни надмірно активізують симпатичну нервову систему, призводять до катехоламініндукованого ушкодження міокарда, що супроводжується запаленням, окиснювальним стресом та порушенням обміну кальцію в міокарді, дилатацією лівого шлуночка, апоптозом та некрозом кардіоміоцитів. Важливо відмітити, що позитивний результат такої схеми терапії працює при ретельній санації та дрениванні гнійних вогнищ у черевній порожнині. Летальність у хворих 1-ї групи складала 7 чоловік (42 %).

Хворі 2-ї групи набагато частіше потребували призначення норадреналіну, а його доза була значно більшою, ніж у пацієнтів першої групи ((505 ± 103) нг/кг/хв проти (148 ± 43) нг/кг/хв). Спостерігали більше випадків переходу сепсису в септичний шок і, як наслідок, збільшення летальності, яка склала 18 (61 %).

Висновки. 1. Використання β -блокаторів зменшує потребу в призначенні симпатоміметиків та їх дози при лікуванні абдомінального сепсису.

2. При застосуванні β -блокаторів у комплексному лікуванні абдомінального сепсису спостерігали покращення результатів лікування, що дає підставу для подальшого поглибленого вивчення даного питання.

Отримано 20.01.16